

Certifikat fundet : Ja

Certifikatindehaver:

CN=E-BOKS A/S - e-Boks indgaaende + SERIALNUMBER=CVR:25674154-UID:1272469174480,
O=E-BOKS A/S // CVR:25674154, C=DK

Certifikatudsteder:

CN=TRUST2408 OCES CA I, O=TRUST2408, C=DK

Dato for modtagelse : Wed Mar 30 13:44:06 CEST 2016

Dato for signaturkontrol : Wed Mar 30 13:45:15 CEST 2016

Resultat af signaturkontrol : OK

Var meddelelsen uændret? : Ja

Var meddelelsen krypteret? : Ja, S/MIME/2048bit

Var certifikatet gyldigt? : Ja

Var certifikatet revokeret? : Nej

Var certifikatet betroet? : Ja

Hjørring kommune
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring

Dato: 30-03-2016

Udtalelse vedrørende Hjørring Kommunes habilitetsvurdering – jeres sagsnr.: 00.07.01-KOO-1-16

Tilsynet

Statsforvaltningen sender hermed kopi af vores udtalelse af dags dato til byrådsmedlem Svenning Christensen.

Statsforvaltningen
Storetorv 10
6200 Aabenraa

Statsforvaltningen bemærker, at vi i udtalelsen anmoder byrådet i Hjørring Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad Statsforvaltningens udtalelse giver byrådet anledning til.

Sagsnummer.: 2015 - 75342
SAGSBEHANDLER:
Line Mussegaard Christensen

Med venlig hilsen

Telefon: 7256 7000

EAN-Nr. 5798000362222

skriv til os via borger.dk

www.statsforvaltningen.dk

Line Mussegaard Christensen

ÅBNINGS- OG TELEFONTIDER
findes på

www.statsforvaltningen.dk/kontakt

Svenning Christensen
Nydalvej 2
9800 Hjørring

Dato: 30-03-2016

Henvendelse vedrørende Hjørring Kommunes beslutninger om inhabilitet

Tilsynet

Du har den 19. november 2015 rettet henvendelse til Statsforvaltningen i anledning af, at Teknik- og Miljøudvalget i Hjørring Kommune henholdsvis den 4. september og den 7. oktober 2015 har erklæret dig inhabil i forbindelse med behandlingen af tre sager om planlægning af vindmølleprojekter.

Statsforvaltningen
Storetorv 10
6200 Aabenraa

Sagsnummer.: 2015 - 75342
SAGSBEHANDLER:
Line Mussegaard Christensen

Du har anmodet Statsforvaltningen om at tage stilling til lovligheden af udvalgets afgørelser om inhabilitet.

Telefon: 7256 7000

EAN-Nr. 5798000362222

skriv til os via borger.dk

www.statsforvaltningen.dk

Resumé

Det er Statsforvaltningens opfattelse, at byrådet og Teknik- og Miljøudvalget i Hjørring Kommune ikke har handlet i overensstemmelse med princippet i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1, ved at erklære dig inhabil i forbindelse med behandlingen af tre sager om planlægning af vindmølleprojekter.

ÅBNINGS- OG TELEFONTIDER
findes på

www.statsforvaltningen.dk/kontakt

Det er således Statsforvaltningens opfattelse, at Hjørring Kommune ikke har redegjort for, at du vil blive berørt væsentligt andelede end de øvrige ejendomme, hvis ejendomme ligger inden for samme afstand til vindmøllerne, hvilket er en betingelse for at anse interessen som inhabilitetsbegrundende.

Statsforvaltningen har derfor anmodet byrådet i Hjørring Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad Statsforvaltningens udtalelse giver byrådet anledning til.

Her følger en gennemgang af sagens baggrund og en nærmere begrundelse for Statsforvaltningens opfattelse.

Sagens baggrund

Ved e-mail af 19. november 2015 oplyser du til Statsforvaltningen, at

Teknik- og Miljøudvalget i Hjørring Kommune henholdsvis den 4. september og 7. oktober 2015 har truffet afgørelse om, at du er inhabil i forbindelse med behandlingen af tre ansøgninger om opførelse af vindmøller, på grund af dine ejendommers afstand til vindmølleprojektområderne.

Du oplyser, at du er ejer af to ejendomme, som er beliggende i de områder, hvor de tre vindmølleprojekter planlægges opført. Du oplyser endvidere, at du er byrådsmedlem samt medlem af Teknik- og Miljøudvalget i Hjørring Kommune.

Du mener ikke, at du er inhabil i de konkrete sager og vil derfor gerne have Statsforvaltningens vurdering heraf. Du henviser i den forbindelse til et vedlagt notat af 25. august 2015 fra forvaltningen om din mulige inhabilitet, som du oplyser ligger til grund for Teknik- og Miljøudvalgets beslutninger om at erklære dig inhabil. Du vedlægger endvidere kopi af tre referater af henholdsvis 7. oktober 2015, 4. september 2015 og et udateret referat samt en projektansøgning vedrørende tre vindmølleprojekter ved henholdsvis Gårestrup, Sønder Rubjerg og Vejby samt Sønder Harritslev og Rakkeby.

Til brug for vurderingen af inhabilitetsspørgsmålet har Statsforvaltningen indhentet en supplerende redegørelse fra Hjørring Kommune.

Hjørring Kommunes bemærkninger til sagen

Det fremgår af Hjørring Kommunes notat af 25. august 2015, at du ejer to ejendomme, der ligger henholdsvis 2,08 km og 2,24 km fra projekternes nærmeste vindmølle. Kommunen har i sin efterfølgende redegørelse af 11. februar 2016 præciseret, at dine ejendomme ligger henholdsvis 1,9 km fra Sønder Rubjerg og Vejby-projektet, 2,5 km fra Gårestrup-projektet og 2,4 km fra Sønder Harritslev og Rakkeby-projektet.

Det fremgår af Hjørring Kommunes redegørelse af 11. februar 2016 om den rådgivning administrationen i kommunen har ydet til det politiske niveau i forbindelse med behandlingen af habilitetsspørgsmålet, at både byrådet samt Teknik- og Miljøudvalget har behandlet spørgsmålet om din habilitet i forbindelse med behandlingen af de tre ovennævnte sager om opsætning af vindmøller.

Kommunen oplyser således, at for så vidt angår projektet ved Sønder Rubjerg og Vejby, blev sagen behandlet i Teknik- og Miljøudvalget den 12. august 2015. I sagen skulle der tages stilling til, hvorvidt forslaget til lokalplansændring mv. skulle sendes i offentlig høring. Sagen blev herefter behandlet i Økonomiudvalget den 19. august 2015 og i byrådet den 27. august 2015. Kommunen oplyser, at forholdet omkring din habilitet først blev rejst i forbindelse med byrådsmødet, idet der ikke tidligere havde været kendskab til ejerforholdet af ejendommene. Du blev på byrådsmødet erklæret inhabil og på grund af din deltagelse i sagen på Teknik- og Miljøudvalgsmødet blev sagen sendt tilbage til udvalget til fornyet behandling. Den 4. september 2015 traf Teknik- og Miljøudvalget beslutning om at erklære dig inhabil, og denne beslutning har du ønsket indbragt for Statsforvaltningen.

Angående projektet ved Gårestrup oplyser kommunen, at sagen blev behandlet i Teknik- og Miljøudvalget den 26. august 2015, hvor du også blev erklæret inhabil. Sagen havde forinden været i offentlig høring og blev den 26. august 2015 derfor behandlet med henblik på endelig stillingtagen til lokalplansændringer mv. Inhabilitetsspørgsmålet blev først rejst på dette tidspunkt, idet der ikke

tidligere havde været kendskab til dit ejerskab af ejendommene. Sagen blev herefter behandlet i Økonomiudvalget henholdsvis den 9. og 16. september 2015, hvor udvalget indstillede til byrådet, at sagen skulle sendes tilbage til fornyet behandling i Teknik- og Miljøudvalget på grund af din inhabilitet. Sagen blev derefter behandlet i byrådet den 17. september 2015, hvor du blev erklæret for inhabil, hvorefter sagen blev sendt til fornyet behandling i Teknik- og Miljøudvalget. Udvalget besluttede den 7. oktober 2015 at erklære dig inhabil, og denne beslutning har du ligeledes ønsket indbragt for Statsforvaltningen.

Endelig fremgår det af kommunens oplysninger, at sagen vedrørende projektet ved Sønder Harritslev og Rakkeby blev behandlet i Teknik- og Miljøudvalget den 7. oktober 2015, hvor det blev besluttet at igangsætte planarbejde med henblik på at undersøge områdets egnethed til opstilling af vindmøller. På mødet erklærede udvalget dig inhabil, hvilket du også ønsker Statsforvaltningens stillingtagen til.

Kommunen henviser i sit notat af 25. august 2015 samt den efterfølgende redegørelse af 11. februar 2016 til, at spørgsmålet om din habilitet skal vurderes ud fra forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1, hvorefter der foreligger inhabilitet i forhold til en sag, hvis vedkommende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald. Kommunen henviser til, at både økonomisk tab og økonomiske fordele kan medføre inhabilitet.

Kommunen oplyser, at der skal foreligge en interesse af en vis styrke, før der kan statueres inhabilitet, og at et byrådsmedlem således efter omstændighederne vil være inhabil, hvis vedkommende kan få et betydeligt tab, såfremt der efter vindmølleplanen opstilles en vindmølle i geografisk nærhed af medlemmets ejendom.

Ifølge kommunen kan et element i denne vurdering være, om byrådsmedlemmet vil kunne opnå erstatning efter værditabsordningen for tabt ejendomsværdi, hvis vindmølleplanen realiseres, jf. lov om fremme af vedvarende energi (herefter VE-loven). Kommunen oplyser, at det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at udtale sig om, hvorvidt du vil være berettiget til at få udbetalt værditabsersatning, eller hvor stort beløbet i givet fald vil være, hvis vindmølleplanerne realiseres, da det beror på en konkret vurdering af, hvorvidt vindmøllerne vil medføre støjgener, visuel påvirkning eller gener i form af skyggekast på dine ejendomme. Kan man ikke svare bekræftende på mindst ét af disse forhold, er mulighederne for at få tilkendt erstatning ganske snæver, ifølge kommunens oplysninger. Kommunen bemærker, at henset til vindmøllernes afstand til dine ejendomme "vil det vanskeligt komme på tale med støj- eller skyggegener, men den visuelle påvirkning kan ikke udelukkes." Kommunen henviser i den forbindelse til praksis fra taksationsmyndigheden, der træffer afgørelse om værditabets størrelse på baggrund af en individuel vurdering af ejendommene, jf. VE-lovens § 7, stk. 1.

Endvidere henviser kommunen til, at selvom du ikke måtte blive tilkendt værditabsersatning, er det ikke ensbetydende med, at der ikke kan foreligge et væsentligt værditab, idet kun tab på minimum 1 % af ejendomsværdien erstattes efter værditabsordningen. Kommunen mener således, at et tab under denne grænse alligevel kan udgøre en væsentlig økonomisk interesse i relation til inhabilitetsvurderingen. Kommunen henviser i den forbindelse blandt andet til Indenrigsministeriets skrivelse af 11. juli 2005, hvor ministeriet udtalte, at en økonomisk interesse på 5.000 kr. og derunder ikke var af så betydelig karakter, at dette kunne medføre inhabilitet, hvorimod en økonomisk interesse på mellem 10.000-31.000 kr. var så betydelig, at der blev tale om inhabilitet.

Kommunen peger endvidere på, at retten til værditabsberstatning kan nedsættes eller helt bortfalde, hvis grundejeren selv har medvirket til værditabet. Kommunen mener ikke, at det kan udelukkes, at politisk medvirken til vindmøllernes realisering kan medføre nedsættelse eller bortfald af værditabsberstatning. Kommunen mener derfor, at du kan have et incitament til at påvirke udfaldet af vindmølleplanerne for at imødegå, at du bliver mødt med en påstand om, at du selv har tilskyn-det til dit ejendomsværditab.

Endelig bemærker kommunen, at et byrådsmedlem også kan have en økonomisk fordel i opstilling af vindmøllerne i form af muligheden for at erhverve sig ejerandele, jf. køberetsordningen i VE-loven. Kommunen peger således i sit notat af 25. august 2015 på, at du har mulighed for at købe ejerandele i vindmøllerne, idet dine ejendomme ligger inden for 4,5 km grænsen, jf. VE-lovens § 15, stk. 1. Kommunen oplyser dog i sin efterfølgende redegørelse af 11. februar 2016, at du er bopæls-registreret på en anden adresse, der ligger længere væk end 4,5 km grænsen, hvorfor du kun kan erhverve ejerandele efter VE-lovens § 15, stk. 2, der omfatter enhver person over 18 år, som er bo-pælsregistreret på en adresse i den kommune, hvori vindmøllen opstilles. Kommunen mener der- for, at din interesse i at erhverve ejerandele i vindmøllerne ikke er tilstrækkelig individuel til at kun- ne statuere inhabilitet alene af denne årsag, idet du ikke påvirkes væsentligt anderledes end alle andre borgere i Hjørring Kommune.

Dine bemærkninger til sagen

Du oplyser, at du er landmand, og at de pågældende ejendomme, som du ejer, alene er erhvervet med brug af jordarealerne for øje. Ejendommene er ikke beboet af dig, men er udlejet.

Du bemærker endvidere, at de tre vindmølleprojekter vækker ganske betydelig modstand hos lo- kalbefolkningen i de berørte områder. Du mener ikke, at du har økonomiske eller personlige inte- resser i de pågældende vindmølleprojekter, men du oplyser, at du har en ganske betydelig politisk interesse i projekterne, da du rent politisk ikke ønsker projekterne gennemført.

Du bestrider endvidere, at du reelt har mulighed for at opnå erstatning efter værditabsordningen, henset til dine ejendomes afstand til vindmølleområderne og under henvisning til, at det ifølge praksis fra taksationsmyndighederne "er helt uden for enhver tvivl, at der ikke kan opnås ersta- ning". Du henviser også til, at det fremgår af VVM-undersøgelsen, at støjpåvirkningen på dine ejen- domme vil være så lav eller ikke eksisterende, at taksationsmyndighederne ikke tager hensyn hertil.

Du er også uenig med kommunen i, at der kan foreligge en personlig eller økonomisk interesse, selvom der ikke udløses erstatning efter værditabsordningen. Du mener, at hvis kommunens syns- punkt følges, vil byrådsmedlemmer i meget vidt omfang risikere inhabilitet i alle typer af sager.

Endelig bestrider du, at det forhold, at dine ejendomme ligger inden for køberetsordningens omrâ- de, skulle medføre inhabilitet. Du understreger, at du ikke har til hensigt at erhverve ejerandele, og at du ikke på nogen anden måde er involveret i vindmølleprojekterne.

Statsforvaltningens kompetence

Statsforvaltningen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, jf. kommunestyrelseslovens § 48, stk. 1.

Det tilsyn, som Statsforvaltningen udøver over for en kommune, er et retligt tilsyn, der kun omfatter spørgsmål om, hvorvidt kommunen har tilsidesat det retsgrundlag, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Statsforvaltningen kan ikke tage stilling til spørgsmålet vedrørende skønsudøvelsen, så længe skønnet udøves inden for de rammer, der følger af offentligretlig lovgivning og de offentligretlige retsgrundsætninger.

Statsforvaltningen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser, jf. kommunestyrelseslovens § 50.

Statsforvaltningens udtalelse

Lovligheden af byrådets og Miljø- og Teknikudvalgets beslutninger om inhabilitet

Sagen har givet anledning til, at Statsforvaltningen behandler spørgsmålet om et kommunalbestyrelsesmedlems habilitet i forbindelse med udvalgs og et byråds behandling af sager om vedtagelse af forslag til kommuneplantillæg, lokalplaner samt miljørapporter for et område, hvor kommunalbestyrelsesmedlemmet selv ejer fast ejendom.

Hjemmelsgrundlaget vedrørende inhabilitet:

Følgende fremgår af kommunestyrelseslovens § 14 (lovbekendtgørelse nr. 769 af 9. juni 2015):

”§ 14. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om, hvorvidt et medlem har en sådan interesse i en sag, at han er udelukket fra at deltage i kommunalbestyrelsens forhandling og afstemning om sagen.

Stk. 2. Et medlem skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis der foreligger forhold, der kan give anledning til tvivl om hans habilitet.

...”

Den kommunale styrelseslov indeholder ingen angivelse af, hvornår en interesse har en sådan karakter, at et kommunalbestyrelsesmedlem er udelukket fra at deltage i afgørelsen af en sag. Dette spørgsmål måtte tidligere løses på grundlag af almindelige retsgrundsætninger. De fleste af disse er nu udtrykt i forvaltningslovens kapitel 2, men hvor forvaltningsloven ikke finder direkte anvendelse, er principperne stadig relevante. Uanset hvilken karakter de beslutninger, som kommunen har truffet i forbindelse med vedtagelsen af de i sagen omhandlede planforslag mv. har, er principperne i forvaltningslovens kapitel 2 således gældende i forbindelse med vurderingen af habilitetsspørgsmålet. Der henvises til Hans B. Thomsen m.fl., Lov om kommunernes styrelse, 2010, s. 118 ff.

Det antages, at kommunestyrelseslovens § 14, stk. 1 og 2, gælder tilsvarende for kommunalbestyrelsens udvalg.

Følgende fremgår af forvaltningslovens § 3 (lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014):

”§ 3, stk.1. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis

1) vedkommende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,

...

Stk. 2. Inhabilitet foreligger dog ikke, hvis der som følge af interessens karakter eller styrke, sagens karakter eller den pågældendes funktioner i forbindelse med sagsbehandlingen ikke kan antages at være fare for, at afgørelsen i sagen vil kunne blive påvirket af uvedkommende hensyn.

Stk. 3. Den, der er inhabil i forhold til en sag, må ikke træffe afgørelse, deltage i afgørelsen eller i øvrigt medvirke ved behandlingen af den pågældende sag.”

Inhabilitetsreglerne har to formål. Det ene formål består i at sikre, at afgørelser træffes på et sagligt grundlag og undgå, at uvedkommende interesser indgår i en offentlig myndigheds beslutningsproces. Det andet formål består i at sikre, at offentligheden har tillid til afgørelsernes saglighed.

Afgørelsen af inhabilitetsspørgsmål efter princippet i forvaltningslovens § 3 beror på en samlet vurdering, hvor flere forskellige hensyn skal afvejes. Det antages, at den pågældende er afskåret fra at deltage i en sags behandling, hvis vedkommende har et sådant forhold til sagen eller dens parter, at det ud fra en generel vurdering er egnet til at vække tvivl om, hvorvidt den pågældende vil kunne behandle sagen på upartisk måde.

I overvejelserne bør blandt andet indgå, at der ikke i unødigt omfang lægges hindringer i vejen for, at kommunalbestyrelsesmedlemmer kan deltage i sagsbehandlingen i kommunalbestyrelsen og stående udvalg.

Beslutningen om at anse et kommunalbestyrelsesmedlem for inhabilt er baseret på en generel vurdering af risikoen for, at uvedkommende hensyn skal få indflydelse på sagens afgørelse. En beslutning om at anse et kommunalbestyrelsesmedlem for inhabilt indebærer således ingen tilkendegivelse om, at det pågældende medlem konkret må antages at ville lægge vægt på usaglige hensyn. Den omstændighed, at der i kommunalbestyrelsen er enighed om en sags afgørelse, har ingen indflydelse på afgørelsen af spørgsmålet om et medlems habilitet og kan ikke begrunde, at der anlægges en mere lempelig vurdering af habilitetsspørgsmålet.

Det følger af forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1, at et kommunalbestyrelsesmedlem, der har en særlig personlig eller økonomisk interesse i en sags udfald, er inhabilt ved behandlingen af sagen.

Angivelsen af, at interessen eller tilknytningen skal være særlig indebærer, at ikke en hvilken som helst interesse i en sag medfører inhabilitet.

Det må kræves, at interessen har en vis styrke, ligesom det er en forudsætning, at der ikke er tale om en interesse af mere almen karakter. Jo mere generel en sag er, desto stærkere skal et kommunalbestyrelsesmedlems interesse i sagens udfald således være, for at der kan være tale om inhabilitet.

Den personlige eller økonomiske interesse må være af en sådan styrke, at man med rimelighed ud fra en generel bedømmelse kan gå ud fra, at den er egnet til at kunne påvirke sagsbehandlingen.

Navnlig i de tilfælde, hvor der kun er tale om en mere indirekte personlig eller økonomisk interesse hos den pågældende, kan spørgsmålet give anledning til tvivl.

Det kan give særlig anledning til tvivl, hvis den interesse, der kan begrunde inhabilitet, ikke er aktuell, men senere kan aktualiseres som følge af den beslutning, der bliver truffet.

En afgørelse eller beslutning kan være af så overordnet og generel karakter, at eventuelle afledte interesser for den enkelte ikke kan betegnes som særlig. Interessen kan i disse tilfælde også betegnes som underordnet i forhold til den samlede sag. For så vidt angår sager vedrørende generel regulering i en kommune, for eksempel vedtagelse af en kommuneplan, vil det enkelte kommunalbestyrelsesmedlems ejendomsbesiddelse som udgangspunkt ikke konstituere inhabilitet, medmindre der er tale om en helt særlig interesse af væsentligt omfang. Det vil heller ikke kunne føre til inhabilitet, hvis et kommunalbestyrelsesmedlem har børn i kommunens daginstitutioner, og der skal vedtages en generel beslutning om kapacitetstilpasninger på daginstitutionsområdet. Det forhold, at interessen deles af alle området's ejendomsbesiddere, eller af alle borgere, der har børn i kommunens daginstitutioner, udgør således grundlaget for som udgangspunkt at betegne interessen som almen i modsætning til særlig. Først når interessen i henseende til omfang, eksistens i tid samt omstændighederne i øvrigt klart udskiller sig fra dette udgangspunkt, vil den kunne betegnes som særlig og dermed inhabilitetsbegrundende.

Hvis for eksempel en kommuneplan således på en særlig måde berører et kommunalbestyrelsesmedlems interesser, kan der foreligge inhabilitet. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvor en lokalplan vil føre til ekspropriation af den pågældendes ejendom.

Det forhold, at et kommunalbestyrelsesmedlem har en generel eller ideelt betonet interesse i en bestemt sags udfald, kan normalt ikke bevirke, at medlemmet anses for inhabilt i forhold til den pågældende sag. Udtaler et kommunalbestyrelsesmedlem sig om sin opfattelse af en bestemt sag før sagens behandling i kommunalbestyrelsen, vil dette ligeledes i almindelighed ikke kunne begrunde inhabilitet. Deltagelse i diskussion om kommunale spørgsmål er netop en vigtig del af kommunalpolitikeres virksomhed.

Statsforvaltningen henviser til de specielle bemærkninger til kapitel 2 i forslag til forvaltningslov nr. 4 af 2. oktober 1985, Hans Gammeltoft-Hansen, Inhabilitet i forvaltningen, 2011, 1. udgave, s. 23 ff., Niels Fenger, Forvaltningsloven med kommentarer, 2013, s. 175 ff., Sten Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 3. udgave, 2013, s. 136 f., Steen Rønsholdt, Om saglig kommunalforvaltning og kommunalbestyrelsesmedlemmers habilitet, 1987, s. 267 ff., Indenrigs- og Sundhedsministeriets brev af 1. september 2010 til statsforvaltningerne om ministeriets retsopfattelse vedrørende kommunalbestyrelsesmedlemmers habilitet i forbindelse med visse generelle beslutninger (j.nr.: 1006778), samt Indenrigs- og Sundhedsministeriets brev af 15. juni 2011 til en styrelse om speciel inhabilitet i forbindelse med etablering af en nationalpark (j.nr. 1006794).

Hjemmelsgrundlaget for værditabsordningen for beboelsejendomme ved opstilling af vindmøller:

Følgende fremgår af lov om fremme af vedvarende energi § 6, stk. 1-2, og stk. 4, § 7, stk. 1, og stk. 4-7, samt § 11 (lovbekendtgørelse nr. 122 af 6. februar 2015):

”§ 6. Den, der ved opstilling af en eller flere vindmøller og tilknyttede lysmarkeringsmaster forårsager et værditab på en beboelsesejendom, skal betale herfor, jf. dog stk. 3 og 4. Har ejeren af beboelsesejendommen medvirket til tabet, kan beløbet nedsættes eller bortfalde. Stk. 2. Ved en beboelsesejendom forstås fast ejendom, der lovligt kan anvendes til permanent eller midlertidig beboelse, herunder udendørsarealer, som anvendes som en naturlig del af beboelsen. Taksationsmyndigheden, jf. § 7, tager stilling til, i hvilket omfang der er tale om en beboelsesejendom.

...

Stk. 4. Krav på betaling efter stk. 1 bortfalder, hvis værditabet udgør 1 pct. eller derunder af beboelsesejendommens værdi.

...

§ 7. Taksationsmyndigheden træffer afgørelse om værditabets størrelse på baggrund af en individuel vurdering heraf. Opstilleren og ejeren af beboelsesejendommen kan dog i stedet indgå aftale om beløbets størrelse, jf. § 9, stk. 7.

...

Stk. 4. Ejere, der vurderer, at en vindmølleopstilling påfører deres beboelsesejendom et værditab, skal anmelde et krav på betaling herfor til Energinet.dk inden 8 uger efter afholdelse af mødet, jf. stk. 1. Er reglerne om orientering m.v. i stk. 2 og 3 ikke opfyldt, løber anmeldelsesfristen dog først fra det tidspunkt, hvor kravene i disse regler er opfyldt.

Stk. 5. Ejere betaler ikke sagsomkostninger for behandling af krav efter stk. 4 for værditab på beboelsesejendomme, som helt eller delvis er beliggende i en afstand af op til seks gange højden fra den eller de planlagte vindmølleplaceringer. Opstilles flere møller i en gruppe, beregnes afstanden fra den nærmeste vindmølle. Andre ejere betaler samtidig med anmeldelsen af krav efter stk. 4 et gebyr på 4.000 kr. pr. ejendom. Gebyret, der indbetales til Energinet.dk, tilbagebetales, såfremt der aftales eller tilkendes værditabsbetaling.

Stk. 6. Overskrides fristen i stk. 4, eller indbetales gebyr efter stk. 5 ikke senest efter påkrav, er opstilleren ikke forpligtet til at betale for værditab efter denne lov, medmindre der foreligger særlige omstændigheder, jf. § 10.

Stk. 7. Indgår opstilleren og ejeren aftale om værditabets størrelse, kan spørgsmål herom ikke indbringes for taksationsmyndigheden. Har Energinet.dk ikke inden 4 uger efter fremsættelse af et krav modtaget underretning om en aftale, anmoder Energinet.dk taksationsmyndigheden om snarest muligt at træffe afgørelse vedrørende værditabet.

...

§ 11. I sager, hvor taksationsmyndigheden tilkender værditabsbetaling, afholder opstilleren sagsomkostningerne til taksationsmyndigheden og dennes sekretariat.

Stk. 2. I sager, hvor der ikke tilkendes værditabsbetaling, anvendes indbetalte gebyrer efter § 9, stk. 5, og § 10, stk. 2, til dækning af taksationsmyndighedens og sekretariatets omkostninger. Øvrige sagsomkostninger afholdes af Energinet.dk.

...”

Værditabsordningen blev introduceret ved lov om fremme af vedvarende energi (lov nr. 1392 af 27. december 2008). Ifølge lovens forarbejder er formålet med ordningen at sikre, at den der opstiller vindmøller bliver forpligtet til at betale for det eventuelle værditab, der forårsages på ejendomme i området som følge af opstillingen. Værditabet fastsættes efter de almindelige erstatningsretlige principper, herunder en konkret individuel vurdering af de enkelte ejendomme.

Loven fastlægger således ikke kriterier for udmåling af værditabet, men det er forudsat, at taksationsmyndigheden ved sin vurdering af værditabet bl.a. skal tage hensyn til områdets karakter og områdets huspriser. Det kan ligeledes have betydning, om der i forvejen er opstillet vindmøller i området, eller om der er andre tekniske anlæg i nærheden. I bedømmelsen vil det tillige være naturligt at tage hensyn til vindmøllens afstand fra bebyggelsen og til møllens højde og forventede genevirkninger. Det er dog samtidigt i loven forudsat, at fastsættelsen af værditabet foretages på baggrund af et konkret, individuelt skøn baseret på de konkrete, lokale forhold.

Det fremgår videre af lovens forarbejder, at for så vidt angår skadelidtes medvirken til påførelsen af værditab på en fast ejendom vil det i denne sammenhæng ikke kunne udelukkes, at en eventuel betaling bør nedsættes eller bortfalde som følge af skadelidtes egen skyld, herunder accept af risiko. Egen skyld kunne foreligge i det tilfælde, hvor skadelidte f.eks. har frasolgt eller udlejet et jordstykke til opstilling af vindmøllen. Ved en sådan aftale har skadelidte umiddelbart accepteret vindmøllens opstilling, og det kan ikke udelukkes, at værditabsbetalingen derfor bør nedsættes eller bortfalde i et sådant tilfælde. Det vil dog afhænge af de konkrete omstændigheder i en given sag.

Ved lov nr. 641 af 12. juni 2013 om ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning og ligningsloven, blev §§ 6-17 ophævet og erstattet af tilsvarende (nye) bestemmelser navnlig med det formål at begrænse værditabsordningen til kun at angå beboelsesejendomme og ikke som tidligere al fast ejendom. Ejere af anden fast ejendom end beboelsesejendomme kan herefter kun opnå erstatning for gener ved opstilling af vindmøller i det begrænsede omfang, der følger af almindelige naboretlige regler.

Taksationsmyndighedens opgaver samt honorering i henhold til værditabsordningen er nærmere reguleret i bekendtgørelse nr. 279 af 3. april 2009 om værditab på fast ejendom ved opstilling af vindmøller.

Statsforvaltningen henviser til de almindelige lovbemærkninger samt til de specielle bemærkninger til §§ 6-12, i lovforslag nr. 55 af 5. november 2008 om ændring af lov om fremme af vedvarende energi.

Hjemmelsgrundlaget vedrørende køberet til vindmølleandele for lokale borgere:

Følgende fremgår af lov om fremme af vedvarende energi § 13, stk. 1, og § 15, stk. 1-4, (lovbekendtgørelse nr. 122 af 6. februar 2015):

”§ 13. Den, der opstiller en eller flere vindmøller på mindst 25 m, skal udbyde mindst 20 pct. af ejerandelene heri til de personer, som efter § 15 er berettiget til at afgive købstilbud.

...

§ 15. Enhver person over 18 år, jf. dog stk. 3, som er bopælsregistreret i CPR på en adresse, der ligger højst 4,5 km fra opstillingsstedet i den periode, hvor udbuddet afholdes, er berettiget til at afgive købstilbud. Opstilles flere møller i en gruppe, beregnes afstanden fra den nærmeste mølle.

Stk. 2. Berettiget til at afgive købstilbud er endvidere enhver person over 18 år, jf. dog stk. 3, som er bopælsregistreret i CPR på en adresse i den kommune, hvori vindmøllen opstilles, i

den periode, hvor udbuddet afholdes. Ved havvindmøller etableret uden for udbud og havvindmøller etableret efter udbud i et område, som er udpeget til kystnære havvindmølleparker, skal bopælsregistreringen efter 1. pkt. være i en kommune, som har en kyststrækning, der ligger inden for 16 km fra opstillingsstedet. Opstilles flere møller i en gruppe, beregnes afstanden fra den nærmeste mølle.

Stk. 3. Personer, som direkte eller indirekte ejer andele i hele eller dele af vindmølleprojektet, er ikke berettiget til at afgive købstilbud efter stk. 1 og 2.

Stk. 4. Enhver person omfattet af stk. 1 har fortrinsret til køb af op til 50 andele. Personkredsen i stk. 2 kan kun købe andele, efter at fortrinsretten efter 1. pkt. er opfyldt.

...”

Køberetsordningen blev ligeledes introduceret ved lov om fremme af vedvarende energi (lov nr. 1392 af 27. december 2008). Ifølge lovens forarbejder tager køberetsordningen sigte på at øge den lokale interesse og opbakning til opstilling af nye, moderne vindmøller og skal desuden bidrage til at stimulere den kommunale interesse i at sikre, at egnede arealer udlægges til opstilling af vindmøller i den kommunale fysiske planlægning, idet kommunens borgere gennem ordningen kan have et incitament til at støtte opstillingen af vindmøller i kommunen.

Købsretten gælder enhver person, som på tidspunktet for udbuddet er fyldt 18 år og opfylder bopælskravet.

Statsforvaltningen henviser til de specielle bemærkninger til § 13 og § 15 i lovforslag nr. 55 af 5. november 2008 til lov om fremme af vedvarende energi.

Statsforvaltningens vurdering af lovligheden af byrådets og Teknik – og Miljøudvalgets beslutninger om inhabilitet

For at afgøre om du var inhabil ved behandlingen af sagerne om planlægning om vindmølleprojekterne må der foretages en nærmere vurdering af din interesse i sagerne. Det afgørende er således, om der foreligger en sådan særlig interesse, som efter princippet i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1, må anses som inhabilitetsbegrundende.

Ved vurderingen af, om der foreligger inhabilitet indgår hensynet til, om interessen er af generel eller individuel karakter, om der er tale om en konkret eller indirekte/hypotetisk interesse, hvilken styrke interessen har for dig, og om interessen er uvedkommende. Herunder kommer hensynet til, at der ikke i unødigt omfang lægges hindringer i vejen for, at du som kommunalbestyrelsesmedlem kan deltage i sagsbehandlingen i kommunalbestyrelsen og stående udvalg.

Disse spørgsmål, hvis besvarelse efter Statsforvaltningens opfattelse giver anledning til tvivl, er nærmere behandlet nedenfor.

Byrådet og Teknik- og Miljøudvalget har efter det oplyste lagt vægt på følgende ved vurderingen af habilitetsspørgsmålet:

- At du risikerer at få et betydeligt økonomisk tab, såfremt der efter vindmølleplanerne opstilles vindmøller i geografisk nærhed af dine ejendomme.

- At du har mulighed for at søge om erstatning efter værditabsordningen, da det ikke kan udelukkes, at dine ejendomme vil blive visuelt påvirket af vindmøllerne.
- At du kan risikere, at dine ejendomes værditab ikke erstattes efter værditabsordningen, hvis værditabet er under 1 % af ejendomsværdien, og at et sådant værditab alligevel kan udgøre et væsentligt økonomisk tab.
- At retten til værditabsersatning kan nedsættes eller helt bortfalde, hvis grundejeren selv har medvirket til værditabet, hvilket kan det være et incitament for dig til at påvirke udfaldet af vindmølleplanen, for at imødegå, at du bliver mødt med påstanden om, at du selv har tilskyndet til værditabet.
- At du kunne have interesse i at påvirke beslutningen, således at vindmøllerne ikke opstilles i områder, der kan påvirke dine ejendomme.

Hertil kommer, at realisering af vindmølleplanerne giver dig mulighed for at købe vindmølleandele efter køberetsordningen, da du er bosat inden for den kommune, hvori vindmøllerne vil blive opstillet. Kommunen har dog efterfølgende bemærket, at din interesse i køberetsordningen ikke er tilstrækkelig individuel til at kunne statuere inhabilitet alene af denne årsag, idet du i denne sammenhæng ikke stilles anderledes end kommunens øvrige borgere.

Statsforvaltningen har ved vurderingen af byrådets og Teknik- og Miljøudvalgets beslutninger om inhabilitet lagt vægt på, at der er tale om behandlingen af tre sager om planlægning af vindmølleprojekter, der indebærer vedtagelse af forslag til kommuneplantillæg, lokalplaner og miljørapporter. Vi har således lagt til grund, at din interesse i sagernes udfald deles af de øvrige ejere af ejendomme i de berørte områder, hvorfor interessen som udgangspunkt må betegnes som generel/almen. I sådanne tilfælde er det af betydning for at statuere inhabilitet, at du berøres væsentligt anderledes end de øvrige ejendomsjere i områderne, jf. ovenfor.

Statsforvaltningen finder på den ene side, at det forhold, at dine ejendomme risikerer at falde i værdi, hvis vindmøllerne opstilles i de påtænkte områder, og det forhold, at et værditab på under 1 % af ejendomsværdien ikke erstattes efter værditabsordningen, ud fra en generel vurdering er egnet til at vække tvivl om, hvorvidt du vil kunne behandle sagerne på upartisk måde.

På den anden side er det vores opfattelse, at Hjørring Kommune ikke har redegjort for, at du vil blive berørt væsentligt andelede end de øvrige ejendomsjere, hvis ejendomme ligger inden for samme afstand til vindmøllerne, hvilket er en betingelse for at anse interessen som inhabilitetsbegrundende.

Vi har således lagt til grund, at opstillingen af vindmøllerne vil kunne berøre alle beboelsesejendomme der, som dine ejendomme, ligger inden for en afstand på mellem 1,9 til 2,50 km fra det nærmeste vindmølleopstillingsområde. Det bemærkes, at Statsforfatningen ikke er bekendt med antallet af ejendomme inden for det ovennævnte område.

Statsforvaltningen henviser herved til Indenrigs- og Sundhedsministeriets brev af 15. juni 2011 til en styrelse om speciel inhabilitet i forbindelse med etableringen af en nationalpark (j.nr. 1006794), hvori ministeriet i sin vurdering blandt andet har lagt vægt på, om de tre kommunalbestyrelsesmedlemmer ville blive berørt væsentligt anderledes af en nationalpark end de øvrige borgere, hvis ejendomme lå inden for det påtænkte nationalparkområde. Det bemærkes, at det heller ikke i den-

ne sag ikke var oplyst, hvor mange andre borgere, der havde ejendomme inden for det berørte område.

Statsforvaltningen har endvidere lagt vægt på, at det på tidspunktet for byrådets og udvalgets beslutninger var uvist, om der ville blive tale om et værditab for dine ejendomme som følge af vindmølleplanernes realisering, og i givet fald størrelsen af det økonomiske tab, herunder om du vil kunne få erstatning herfor efter værditabsordningen.

Vi henviser herved til, at kommunen har oplyst, at ikke er muligt at udtale sig om, hvorvidt du vil være berettiget til at få udbetalt værditabsersatning, eller hvor stort beløbet i givet fald vil være, da det beror på en konkret vurdering af, hvorvidt vindmøllerne vil medføre støjgener, visuel påvirkning eller gener i form af skyggekast på dine ejendomme. Vi har videre lagt vægt på, at kommunen har oplyst, at dine ejendomme ikke vil blive påvirket af støj- eller skyggegener, men at "den visuelle påvirkning kan ikke udelukkes".

Det er således Statsforfatnings opfattelse, at din interesse i sagernes udfald ikke på det foreliggende grundlag kan siges at have en sådan klarhed eller styrke, at det kan svække betingelsen om, at du skal berøres væsentligt anderledes end områdets øvrige ejendomsejere for at være inhabil.

Det forhold, at du har oplyst, at du har en ganske betydelig politisk interesse i projekterne, da du rent politisk ikke ønsker projekterne gennemført, og at du i den forbindelse har henvist til, at de tre vindmølleprojekter vækker ganske betydelig modstand hos lokalbefolkningen i de berørte områder, finder vi ikke kan føre til ændret vurdering. Der er tale om lovlige, kommunale formål/interesser, og man bliver som nævnt heller ikke inhabil, blot fordi man på forhånd har tilkendegivet sin interesse og eventuelt, hvad man agter at stemme. Statsforvaltningen henviser endvidere til hensynet til, at der ikke i unødigt omfang lægges hindringer i vejen for, at kommunalbestyrelsesmedlemmer kan deltage i sagsbehandlingen i kommunalbestyrelsen og de stående udvalg, jf. ovenfor.

Det forhold, at kommunen har henvist til, at du kunne have interesse i at påvirke beslutningen, således at vindmøllerne ikke opstilles i områder, der kan påvirke dine ejendomme, finder vi heller ikke kan medføre, at du anses for inhabil. Vi lægger herved vægt på, at kommunen ikke har redegjort for, at du har en sådan særlig personlig interesse heri, der adskiller sig væsentligt fra de øvrige ejendomsejeres interesser.

Uanset at din (økonomiske) interesse i sagens udfald isoleret set må anses for at være af en vis styrke, finder Statsforvaltningen ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at statuere inhabilitet. Vi har herved lagt vægt på, at der er tale om en indirekte og (endnu) ikke aktualiseret økonomisk interesse, idet det er uvist om dine ejendomme vil falde i værdi som følge af opstillingen af vindmøller i området. Vi har endvidere lagt vægt på, at kommunen ikke har redegjort for, at du vil blive berørt væsentligt anderledes end de øvrige ejendomsejere, hvis ejendomme ligger inden for samme afstand til vindmøllerne, hvilket er en betingelse for at anse interessen som inhabilitetsbegrundende.

Det er således Statsforvaltningens opfattelse, at byrådet og Teknik- og Miljøudvalget i Hjørring Kommune ikke har handlet i overensstemmelse med princippet i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1, ved at erklære dig inhabil i forbindelse med behandlingen af tre sager om planlægning af vindmølleprojekter.

Statsforvaltningen har anmodet byrådet i Hjørring Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad Statsforvaltningens udtalelse giver byrådet anledning til.

Statsforvaltningen har sendt en kopi af dette brev til Hjørring Kommune

Udtalelsen vil blive offentliggjort på www.statsforvaltning.dk i anonymiseret form.

Med venlig hilsen

Hanne Villumsen
kontorchef

Line Mussegaard
Christensen